

آزمون کارشناسی ناپیوسته - سراسری ۱۳۸۵

۱- معنی واژه‌های «فضاله، اشهب، ستبرق، شغب، قصب» به ترتیب کدام است؟

(۱) فضیلت - شهاب سنگ - برق - خشم - مالکیت

(۲) ته‌مانده - خاکستری رنگ - دیبای ضخیم - فریاد - کتان

(۳) برتری - اسب خاکستری - پارچه دیبا - بانگ - کتان

(۴) اضافه چیزی - اسب تندرو - برق آسمان - فریاد - تصاحب کردن

۲- معنی واژه‌های کدام مجموعه، غلط است؟

(۱) سلب (جامه)، بیرم (پارچه نخی) بُسَد (مرجان)، حرامی (راهزن)

(۲) حمیم (آب گرم)، آفند (دشمنی)، صرصر (باد تند)، ولکان (آتشفشان)

(۳) ارغند (خشمناک)، آوند (معلق)، اورند (تخت)، سعیر (آتش گداخته)

(۴) گاورس (جو)، ضیعت (زیان دیده)، رزمه (نبرد)، گرزه (چوب محکم)

۳- در متن «این توصیه و تشویق مُعَكَّد اسلام در توجه به علم و علما مردم را به تفکر و تدبّر در احوال

کاینات و تعمّل در اصرار آیات دعوت کرده بود. البته علوم نزد مسلمین مطلوب بود یا نامطلوب. آن

چه در نجوم مضموم شمرده می‌شد عبارت بود از احکام نجوم که لغو بود و مایه اتلاف عمر.» چند

غلط املائی وجود دارد؟

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۴- املائی کدام مجموعه واژگان با توجه به معنی مقابل آن درست است؟

(۱) نذاف (پنبه‌زن) اغانی (سرودها) (۲) گذر (رختشوی) رزمه (بقچه)

(۳) عوانی (ظروف) سلب (جامه) (۴) نوانی (نالان) مذوّر (تقلب شده)

۵- در متن «به یمن قدم درویشان و صدق نفس ایشان، ضمایم اخلاقش به حمائد مبدل گشت. دست

از هوی و هوس کوتاه کرد و زبان طاعنان در حق او همچنان دراز که بر قاعده اول است و زهد و

طاعتش نامؤول: طاقت جور زبانها نیاورد و شکایت پیش پیر طریقت بُرد که از زبان مردم به رنجم.

جوابش داد که شکر این نعمت چگونه گذاری که بهتر از آنی که پندارند.» چند غلط املائی وجود دارد؟

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۶- معانی واژه‌های «عذب، قَلَق، تعریض، محاکات، مغافصه» به ترتیب کدام است؟

(۱) رنج - بی‌تابی - پوشیده گفتن - تقلید - یکباره

(۲) شیرین - بستن - روی گرداندن - تقلید - ناگهان

سایت جامع رادیولوژی
کارشناسی به کارشناسی راه

وب سایت جامع رادیولوژی

تهیه و تنظیم: محمد رضا شیروانی

۳) خوش - دلنگی - اعتراض کردن - پیروی - یکباره

۴) نغز - بی تابی - به کنایه سخن گفتن - تقلید - ناگهانی

۷- در متن زیر چند غلط نگارشی وجود دارد؟

«در زمینه نگارش فارسی هیچکس دستورالعمل واحدی تدوین نکرده است. نخستین راه در زمینه نگارش، انتخاب موضوع است. نگاهی دقیق به آنچه در پیرامون ما می‌گذرد، میتواند برای ما مسأله‌یاب باشد. در نوشتن مقالات تحقیقی ناچاراً باید عقل و منطق را جایگزین احساس نمود. علیرغم علاقمندی و کوشش‌های متخصصان نتیجه رضایت‌بخش نبوده است. انشاءالله هر چه زودتر این کاستی‌ها برطرف شود.»

۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت

۸- با توجه به شعر زیر در کدام گزینه به یکی از آثار شفیعی کدکنی اشاره شده است؟

«در آینه دوباره نمایان شد، باز آن سرود سرخ «اناالحق»، تو در نماز عشق چه خواندی؟ نام ترا به رمز، رندان سینه چاک نشابور، در لحظه‌های مستی، تکرار می‌کنند، در کوچه باغهای نشابور، مستان نیمشب یه ترنم، آوازهای سرخ ترا، ترجیع‌وار زمزمه کردند.»

۱) آوازهای سرخ (۲) در لحظه‌های مستی

۳) در کوچه باغهای نشابور (۴) رندان سینه چاک نشابور

۹- مؤلفین و سرایندگان کدام آثار، درست است؟

۱) خسی در میقات (جلال آل احمد)، سیاست‌نامه (خواجه نصیر)، حدیقه (سنایی)

۲) قصص قرآن (ابو اسحاق نیشابوری)، سفرنامه (ناصر خسرو)، بهارستان (جامی)

۳) مرصاد العباد (نجم الدین رازی)، اسرار التوحید (ابوسعید ابی‌الخیر) مختارنامه (عطار)

۴) مرزبان‌نامه (سعدالدین وراوینی)، جوامع الحکایات (عوفی)، حجم سبز (سهراب سپهری)

۱۰- رودکی، منوچهری و ناصر خسرو از نمایندگان سبک ..... هستند. اشعار این سبک بیشتر ..... است. مضمون اشعار این سبک بیشتر ..... بوده و تا قرن ..... هجری رواج داشته است.

۱) خراسانی، قصیده، مدح و وصف، ششم

۲) ترکستانی، قصیده، پند و اندرز، هفتم

۳) عراقی، غزل، عشق و عرفان، ششم

۴) هندی، قصیده، مدیحه و وصف طبیعت، ششم

۱۱- ..... شعری است بر یک وزن و قافیه که بر خلاف قصیده مطلع مصرع ندارد. حداقل ابیات آن

..... بیت است. موضوع آن بیشتر مضامین اخلاقی، تربیتی و اجتماعی است. انوری، ..... و .....

معروف‌ترین شاعران این شعر هستند.

۱) رباعی - دو - جامی - سعدی (۲) مثنوی - دو - سعدی - ابن‌یمین

۳) قطعه - دو - ابن‌یمین - پروین اعتصامی (۴) قطعه - پنج - جامی - پروین اعتصامی

۱۲- بیت «هر گلی را به شاخ گلبن بر زندیانی است با هزار شغب» با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

۱) بخندد همی بلبل و هر زمان چو بر گل نشیند گشاید زبان

۲) به پالیز بلبل بنالد همی گل از ناله او ببالد همی

۳) شب تیره بلبل نخسبد همی گل از باد و باران بجنبد همی

۴) نگه کن سحرگاه تا بشنوی ز بلبل سخن گفتن پهلوی

۱۳- مفهوم عبارت: «پس جمله‌ی این معانی تو را دانستی است تا از خود چیزی اندک شناخته باشی

و هر که این شناسد نصیب وی از راه دین قشور بود و از حقیقت و لب دین محجوب بود.» کدام است؟

۱) عدم خودشناسی واقعی فهم ظاهری دین را در بردارد و شخص از حقیقت و باطن دین محروم می‌ماند.

۲) خود را بشناس و بدان که قشر دین ظاهر دین است که از مغز و حقیقت دین در حجاب مانده است.

۳) اگر کسی اندکی هم خود را بشناسد هم ظاهر دین نصیب او می‌شود و هم حقیقت دین را کشف می‌کند.

۴) اساس دینداری خداشناسی است و هر کس این گونه تپاشد پوسته ظاهری دین را بر حقیقت آن ترجیح می‌دهد.

۱۴- مفهوم ابیات زیر با کدام بیت متناسب نیست؟

دوست نزدیکتر از من به من است وینت مشکل که من از وی دورم

چه کنم با که توان گفت که او در کنار من و من مهجورم؟

۱) بیدلی در همه احوال خدا با او بود او نمی‌دیدش و از دور خدایا می‌کرد

۲) دیدمش خرم و خندان قدح باده به دست واندر آن آینه صد گونه تماشا می‌کرد

۳) سالها دل طلب جام جم از ما می‌کرد و آنچه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد

۴) گوهری کز صدف کون و مکان بیرون است طلب از گمشدگان لب دریا می‌کرد

۱۵- با توجه به ابیات زیر، معشوق مورد خطاب شاعر کدام است؟

«امشب ای ماه به درد دل من تسکینی آخر ای ماه تو همدرد من مسکینی
تو هم ای بادیه پیمای محبت چون من سر راحت ننهادی به سر بالینی
هر شب از حسرت ماهی، من و یک دامن اشک تو هم ای دامن مهتاب پُر از پروینی
تو چنین خانه کن و دل شکن ای بادخزان گر خود انصاف کنی مستحق نفرینی
(۱) ماه (۲) باد خزان

(۳) دامن مهتاب (۴) بادیه پیمای محبت

۱۶- مفهوم عبارت «مرد آن است که دست صفات که کلاه همت از تارک عرش در می‌کشد قطع کند.» کدام است؟

(۱) مرد آن است که دست صفات ناشایست را قطع کند.

(۲) مرد واقعی آن است که دست از بلندپروازی‌های خود بکشد.

(۳) مرد آن است که صفات دنیایی را قطع کرده و به عرش اعلیٰ برسد.

(۴) اگر مرد هستی دست صفات مرا که دور پرواز و بلندهمت است ببرد.

۱۷- مفهوم آیهی «فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا» با کدام بیت متناسب است؟

(۱) جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه چون ندیدند حقیقت ره افسانه زدند

(۲) آسمان بار امانت نتوانست کشید قرعه‌ی کار به نام من دیوانه زدند

(۳) دوش دیدم که ملایک در میخانه زدند گل آدم بسرشتند و به پیمانانه زدند

(۴) ساکنان حرم ستر و عفاف ملکوت با من راه نشین باده‌ی مستانه زدند

۱۸- مفهوم مصراعهای زیر با کدام بیت متناسب نیست؟

«وقتی تو، روی چوبه دارت، خموش و مات بودی، ما، انبوه کرکسان تماشا، با شحنه‌های مأمور، مأمورهای معذور، همسان و هم سکوت ماندیم.»

(۱) فریادهای خسته سر بر اوج می‌زد

(۲) بی‌درد مردم ما خدا بی‌درد مردم

(۳) از دست ما بر ریگ صحرا نطع کردند

(۴) چون تا کسان ننگ سلامت ماند بر ما تاوان این خون تا قیامت ماند بر ما

۱۹- با توجه به متن زیر، مفهوم کدام عبارت درست نیست؟

«سه مرد صعلوک با هم شریک شدند و سالها بر مدارج مسلمانان با بی‌رحمتی چون نوایب روزگار دمار از کاروان جان خلایق برمی‌آوردند. در پیرامون شهری به اطلالی رسیدند که قرابه پیروزه رنگش به دور جور روزگار خراب کرده بود و در و دیوارش چون مستان طافح سر بر پای یکدیگر نهاده و افتاده.»
(۱) راهزنان چون بلای سخت با بی‌رحمی جان کاروانیان را می‌گرفتند.

(۲) خرابه‌های اطراف شهر با گردش روزگار غدار چون مستان سرمست قرو ریخته بود.

(۳) سه مرد راهزن با بی‌رحمی به کاروان‌ها حمله می‌کردند و دمار از مال آن‌ها درمی‌آوردند.

(۴) سه حرامی به خرابه‌های اطراف شهر رسیدند که دور فلک با ستمگری آن‌ها را ویران کرده بود.

۲۰- عبارت خسرو گفت «ای پیر جنونی که از شعبه‌ی شباب در موسم صبی خیزد در فصل مشیب آغاز نهادی. وقت آن است که بیخ علایق از این منبت خبیث برکنی و درخت در خرم‌آباد بهشت نشانی.» با کدام بیت ارتباط معنایی ندارد؟

(۱) چون پیرشدی حافظ از میکده بیرون آی رندی و هوسناکی در عهد شباب اولی

(۲) در عالم پیری سر و کارم به جوانی است پیرانه سرآمد به سرم بخت جوانم

(۳) چون پیر شدی ز کودکی دست بدار بازی و ظرافت به جوانان بگذار

(۴) خسروا پیرانه سر حافظ جوانی می‌کند بر امید عفو جان بخش گنه فرسای تو

۲۱- مفهوم عبارت زیر با کدام بیت متناسب است؟

«هر که نور عقل بر وی افتاد از شرم شحنه‌ای سازد که وی را بر هر چه زشت باشد تشویر همی دهد.»

(۱) عقل را با عشق خوبان طاقت سر پنجه نیست با قضای آسمانی برنتابد جهد مرد

(۲) عقل با جان عطیه احدی است جان با عقل زنده‌ی ابدی است

(۳) کسی کو خبرد را ندارد ز پیش دلش گردد از کورده خویش ریش

(۴) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق چو شبنمی است که بر بحر می‌کشد رقمی

۲۲- در کدام یک، توصیف نمادین به کار نرفته است؟

(۱) آی آدمها که بر ساحل بساط دلگشا دارید، نان به سفره، جامه‌تان بر تن.

(۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی - که در این چمن پای در گل نشیند.

(۳) سرو از آن پای گرفتست به یک جای مقیم - که اگر با تو رود شرمش از آن ساق آید.

(۴) به کجا چنین شتابان، گون از نسیم پرسید، دل من گرفته زینجا هوس سفرنداری ز غبار این بیابان؟

۲۳- در کدام بیت، اضافه استعاری و اضافه تشبیهی به کار رفته است؟

- (۱) یا به زندان فراقش بی نشان خواهم شدن
  - (۲) چشم گریبان را به توفان بلا خواهم سپرد
  - (۳) یا بهار عمر من رو بر خزان خواهد نهاد
  - (۴) یا به پایش نقد جان بی گفتگو خواهم فشانند
- ۲۴- با توجه به بیت «بگفت او آن من شد زومکن یاد بگفت این کی کند بیچاره فرهاد؟»، نقش

ضمایر جدا به ترتیب کدام است؟

- (۱) نهادی، اضافی، اضافی، متممی، نهادی، مفعولی
  - (۲) نهادی، مسندی، اضافی، متممی، مفعولی، قیدی
  - (۳) مسندالیهی، مسندی، مضافالیهی، متممی، نهادی، قیدی
  - (۴) فاعلی، مسندالیهی، مسندی، مفعولی، فاعلی، مفعولی
- ۲۵- نقش ضمایر مشخص شده بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«در یفا دانم امروزش بها من»

که دستم کوتاه است او را ز دامن»

- (۱) نهادی - قیدی - مسندی - متممی
- (۲) اضافی - نهادی - اضافی - مفعولی
- (۳) مفعولی - نهادی - اضافی - مفعولی
- (۴) اضافی - نهادی - اضافی - اضافی

۲۶- تعداد و نوع جمله های بیت زیر کدام است؟

«آدمی زاده، اگر در طرب آید چه عجب؟»

- (۱) چهار جمله، دو جمله اسنادی، دو جمله فعلی
- (۲) سه جمله، دو جمله اسنادی، یک جمله فعلی
- (۳) سه جمله، یک جمله اسنادی، دو جمله فعلی
- (۴) دو جمله، یک جمله اسنادی، یک جمله فعلی

۲۷- کدام آرایه ها در بیت زیر به کار رفته است؟

«می خواست گل که دم زند از رنگ و بوی دوست

از غیرت صبا نفسش در دهان گرفت»

- (۱) تشبیه، استعاره، کنایه، جناس
- (۲) استعاره، تشخیص، مراعات نظیر، ایهام
- (۳) مجاز، تشخیص، کنایه، مراعات نظیر
- (۴) تشخیص، جناس، ایهام، مراعات نظیر

۲۸- در کدام بیت همی آرایه های تشبیه، کنایه، جناس، ایهام و مراعات نظیر به کار رفته است؟

- (۱) از تیر غمزه تو جگر خون و سینه چاک
  - (۲) دریا ترشچی بود از سیل، گاه عشق
  - (۳) تا جان پاک در قدمت کرده ام نثار
  - (۴) تا دست من به خاتم لعلت رسیده است
- وز تار طره تو دگرگون و درهمم
توفان نمونه ای بود از چشم پرنم
در کوی عشق بر همه پاکان مقدم
منت خدای را که سلیمان عالم

۲۹- در کدام بیت استعاره وجود ندارد؟

(۱) خدا را ای رقیب امشب زمانی دیده بر هم نه

که من بالعل خاموشش نهانی صد سخن دارم

(۲) گرم صد لشکر از خوبان به قصد دل کمین سازند

بحمدالله والیه بستی لشکر شکن دارم

(۳) مرا در خانه سروی هست کاندر سایه ی قدش

فراغ از سرویستانی و شمشاد چمن دارم

(۴) الا ای پیر فرزانه ممکن عیبم ز میخانه

که من در ترک پیمان دلی پیمان شکن دارم

۳۰- ابیات زیر چه آرایه ای را دربردارد؟

«کاش آنان که عیب من جستند

تا به جای ترنج در نظرت

رویت ای دلستان بدیدندی

بسی خبر دستها بریدندی»

(۱) تناقض (۲) ایهام (۳) تلمیح (۴) تشخیص

پاسخنامه سؤالات سراسری ۸۵

- ۱- (۲) (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۲۱ و ۲۷)
- ۲- (۴) معنای درست واژه‌ها در گزینه (۴) به این قرار است: گاورس (ارزن)، ضیعت (زمین زراعتی)، رزمه (بنچه)، گرز (نوعی افعی دارای سمی مهلک). (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۳۱ و ۳۴ و ۳۵)
- ۳- (۳) املاي درست کلمات مورد نظر به ترتیب «مؤکد» به معنای تأکید شده؛ «تأمل» به معنای تفکر و اندیشیدن؛ «اسرار» به معنای رازها؛ «مذموم» به معنای نکوهیده شده است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۴۷ و ۱۴۸)
- ۴- (۱) املاي صحیح کلمات مورد نظر در سایر گزینه‌ها: (۲) گازر؛ (۳) اوانی؛ (۴) مزور است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۳۴)
- ۵- (۲) املاي درست کلمات مورد نظر به ترتیب: «ذمائم» به معنای ویژگی‌ها و صفات ناپسند؛ «نامعول» به معنای غیر قابل اعتماد؛ «گزاری» به معنای ادا می‌کنی، است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۸۲)
- ۶- (۴) (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۵۴ و ۱۵۵ و ۱۵۷)
- ۷- (-) در طرح سؤال دقت کافی صورت نگرفته است؛ زیرا در عبارت مورد نظر «ده» غلط رسم‌لخطی وجود دارد و رسم الخط درست کلمات مورد نظر به قرار زیر است: ۱- هیچ کس (زبان و نگارش فارسی، ص ۱۵) ۲- آنچه (ص ۱۶) ۳- می‌تواند (ص ۲۱) ۴- به ناچار (ص ۲۹) ۵- علی‌رغم (ص ۲۳) ۶- علاقه‌مندی (ص ۲۳) ۷- کوششها (ص ۲۳) ۸- رضایتبخش (ص ۱۷) ۹- ان‌شاءالله (ص ۲۳) ۱۰- کاستیها (ص ۲۳).
- ۸- (۳) (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۱۰)
- ۹- (۴) مؤلفین و سراینده‌گان درست کتابهای مورد نظر در سایر گزینه‌ها: (۱) سیاست‌نامه اثر خواجه نظام‌الملک است؛ (۲) قصص القرآن اثر ابوبکر عتیق نیشابوری است؛ (۳) اسرارالتوحید اثر محمدبن منور است. (برگزیده متون ادب فارسی به ترتیب ص ۱۹۷، ۳۶ و ۷)
- ۱۰- (۱) (زبان و نگارش فارسی، ص ۴۸)
- ۱۱- (۳) (زبان و نگارش فارسی، ص ۱۳۲)
- ۱۲- (۲) مفهوم مشترک بیت مورد سؤال و گزینه (۲) آواز خوانی بلبل در کنار گل است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۲۸ و ۵۳)

- ۱۳- (۱) معنای عبارت: پس لازم است تو همه این چیزها را بدانی تا شناخت اندکی از خود داشته باشی و هر کس این چیز را نشناسد (از خود شناخت نداشته باشد) سهم او از دین، ظاهر دین است و حقیقت و مغز دین برای او در پرده خواهد بود. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۴)
- ۱۴- (۲) مفهوم دو بیت مورد سؤال و سایر گزینه‌ها غفلت و بی‌خبری انسان از حقیقتی است که در وجود او یا در کنار اوست. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۲۱ و ۱۲۱)
- ۱۵- (۱) شاعر در حال صحبت کردن با «ماه» است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۴۰)
- ۱۶- (۴) بعد از اینکه حلاج را به دار بستند و دستهای او را بریدند، حلاج به طنز به دشمنان گفت شما دستهای مادی مرا قطع کردید اما هرگز قادر نیستید که دست صفات مرا قطع کنید (هرگز نمی‌توانید صفتهای مرا که ریشه‌ای عمیق در وجود من دارند از من بگیرید). (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۰۸)
- ۱۷- (۲) در بیت دوم و آیه مورد نظر از سرباز زدن تمامی موجودات از پذیرش بار امانت الهی (عشق) و اینکه انسان این بار را به دوش کشید سخن به میان آمده است. ← سراسری ۸۴، سؤال ۴. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۲۱)
- ۱۸- (۱) در صورت سؤال و سایر گزینه‌ها صحبت از سکوت و خاموشی و بی‌تفاوتی مردم در مقابل ظلم و ستم است اما در گزینه (۱) صحبت از فریاد و قیام و اعتراض است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۱۱۰)
- ۱۹- (۳) صعلوک: دزد / مدارج: راهها / نوایب: بلاهای سخت / دمار برآوردن: هلاک کردن / اطلال: نشانه‌های خانه خراب / قرابه پیروزه رنگ: آسمان / طافح: سرمست.
- گزینه (۳) نادرست است زیرا در متن صحبتی از مال و منال نیست و «دمار از کاروان جان خلائق برمی‌آوردند» یعنی جان کاروانیان را هلاک می‌کردند و نویسنده جان مردم را به کاروانی تشبیه کرده که راهزنان آن را غارت می‌کردند. علاوه بر آنچه که گفته شد «دمار از مال کسی برآوردن» تعبیر غریب و نادرستی است. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۲۶۴)
- ۲۰- (۲) جنون: دیوانگی / شباب: جوانی / صبی: کودکی / مشیب: پیری / منبیت: رویشگاه / منبیت خبیث: منظور این دنیا.
- مفهوم عبارت مورد سؤال و سایر گزینه‌ها نفی جوانی کردن انسانهای پیر است به عبارت دیگر جوانی کردن را در شأن پیران نمی‌داند اما در بیت دوم شاعر از بخت خوب خود و اینکه معشوقی جوان به او روی خوش نشان داده است صحبت می‌کند. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۲۳۲)

۲۱- (۳) معنای عبارت: انسان عاقل از شرم و حیا برای خود نگهبانی می‌سازد که او را از انجام اعمال ناشایست شرمسار و خجالت زده می‌کند. (عقل اجازه کار زشت به او نمی‌دهد).

معنای بیت (۳): کسی که به دستور و فرمان عقل خود عمل نکند از کاری که انجام می‌دهد پشیمان خواهد شد.

بنابراین مفهوم عبارت مورد سؤال و بیت سوم این است که عقل انسان را از اعمال ناشایست و زشت باز می‌دارد. (برگزیده متون ادب فارسی، ص ۲۲۱)

۲۲- (۱) در گزینه‌های (۲) و (۳) سرو نماد انسان‌های اسیر و پایبند است و در گزینه (۳) گون نماد انسانهای اسیر و نسیم نماد انسانهای آزاده است.

۲۳- (۱) «زندان فراق» اضافه تشبیهی است و فراق و جدایی به زندانی تشبیه شده است و «گریبان وصال» اضافه استعاری است چون وصال گریبان ندارد و گریبان برای وصال به عاریه (قرض) گرفته شده است. نوع اضافه در سایر گزینه‌ها: (۲) چشم گریان (وصفی)؛ توفان بلا (تشبیهی)، نوک مژگان (تخصیصی) خوناب جگر (تخصیصی)؛ (۳) بهار عمر (تشبیهی)؛ نهال قامت (تشبیهی)؛ (۴) نقد جان (تشبیهی)، چشم تر (وصفی) است.

۲۴- (۲) «او» مستدالیه (نهاد) برای فعل «شد»؛ «آن» مسند برای فعل «شد»، «من» مضاف‌الیه برای «آن»، در ترکیب «زو» «او» متمم برای حرف اضافه «از»؛ «این» مفعول برای فعل «کند» (انجام می‌دهد) و «کی» قید پرسش است.

۲۵- (۴) ترتیب بیت بدین گونه است: «دریغا من امروز بهایش را می‌دانم، امروز که دست من از دامن او کوتاه است»؛ بنابراین، «ش» مضاف‌الیه برای «بها»، «من» نهاد فعل «دانستن»، «م» مضاف‌الیه برای «دست» و «او» مضاف‌الیه برای «دامن» است.

۲۶- (۳) فرق جمله فعلی با جمله اسنادی: جمله اسنادی جمله‌ای است که فعل آن یکی از افعال ربطی یا مشتقات آنها باشد؛ افعالی نظیر «است، بود، شد، گشت، گردید» و جمله‌ای که فعل آن ربطی نباشد جمله فعلی نامیده می‌شود، در سؤال مورد نظر جملات: ۱- آدمی زاده اگر در طرب آید، ۲- سرو و بید و چنار در باغ به رقص آمده‌اند، جملات فعلی و جمله «چه عجب» که فعل «است» در آن به قرینه معنوی حذف شده، جمله اسنادی است.

۲۷- (۲) دم زدن (سخن گفتن) برای گل «تشخیص» است و هر تشخیصی «استعاره مکنیه» نیز هست؛ مراعات نظیر بین «گل، رنگ، بو و صبا» برقرار است و همچنین ایهام در کلمه «بو» دیده می‌شود و «بو» به معنای ۱- رایحه ۲- امید و آرزو است.

۲۸- (۱) ۱- تیر غمزه اضافه تشبیهی است و «غمزه» معشوق به «تیر» تشبیه شده است. ۲- جگر خون بودن و سینه چاک بودن کنایه از زخمی و مجروح و غصه‌دار بودن است. ۳- «تار» در ترکیب «تارطره» ایهام دارد. (۱) موی سیاه (۲) تار مو (توضیح اینکه «طرّه» به معنای موی پیشانی است). ۴- مراعات نظیر بین «جگر و سینه» برقرار است.

۲۹- (۴) استعاره آن است که چیزی را به چیزی تشبیه کنند اما یک طرف تشبیه؛ یعنی «مشبه» یا «مشبه‌به» را نیاورند اما از لوازم مشبه یا مشبه‌به محذوف چیزی را می‌آورند به گونه‌ای که خواننده یا شنونده به تشبیه موجود در بیت یا نثر پی می‌برد.

در گزینه (۱) لعل استعاره از لب است و لب به لعل (سنگی قرمز رنگ) تشبیه شده است؛ (۲) بت استعاره از معشوق زیبارو است؛ (۳) سرو استعاره از معشوق بلندقامت است.

۳۰- (۳) تلمیح آن است که در شعر یا نثر کلمه یا کلماتی آورده شود که اشاره به آیه، داستان، ماجرا یا حادثه‌ای داشته باشد به گونه‌ای تمام آن آیه، داستان و ... در ذهن خواننده مجسم شود. ابیات مورد نظر تلمیح دارد به داستان یوسف و زلیخا و اینکه کنیزکان زلیخا با مشاهده جمال یوسف به جای ترنج دستهای خود را بریدند.